

DPIA mbo-koppelpunt

Voorziening vroegtijdig aanmelden mbo (VVA)

Versie 1.0 (juli 2020)

Inhoudsopgave

A.	AANLEIDING.....	3
B.	BESCHRIJVING KENMERKEN GEGEVENSVERWERKINGEN	3
	Context	3
	Procesbeschrijving van de VVA-keten	4
	Verantwoordelijkheden koppelpunten	5
	Scope DPIA	6
C.	Vragen en antwoorden model DPIA Rijksoverheid.....	6
	1. Procesbeschrijving.....	6
	2. Persoonsgegevens	6
	3. Gegevensverwerkingen	7
	4. Verwerkingsdoeleinden.....	7
	5. Betrokken partijen	7
	6. Belangen bij de gegevensverwerkingen.....	8
	7. Verwerkingslocaties	8
	8. Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen	8
	9. Juridisch en beleidsmatig kader.....	9
	10. Bewaartermijnen.....	9
D.	BEOORDELING RECHTMATIGHEID GEGEVENSVERWERKINGEN	9
	11. Rechtsgrond / grondslag.....	9
	12. Bijzondere persoonsgegevens	10
	13. Doelbinding.....	10
	14. Noodzaak en evenredigheid	10
	15. Rechten van de betrokkenen.....	11
E.	BESCHRIJVING EN BEOORDELING RISICO'S EN MAATREGELLEN.....	11
	Ad 1: Berichten worden ten onrechte niet of te laat verzonden	12
	Ad 2: Berichten worden op het verkeerde adres bezorgd.	13
	Ad 3: Gegevens worden onbedoeld openbaar gemaakt.	13

A. Aanleiding

Binnen de mbo-sector zijn vanaf 2016 activiteiten in gang gezet om te komen tot een voorziening die de instellingen ondersteunt bij de gegevenslevering die nodig is voor vroegtijdig aanmelden en combinatie met toelatingsrecht. Het eerste deel van deze plannen is gerealiseerd: de voorziening vroegtijdig aanmelden (VVA), het vervolg centraal aanmelden (CA) volgt later in 2020. Aangezien het grootschalige verwerkingen betreft, waarbij ook gevoelige persoonsgegevens worden verwerkt, is er in deze fase een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (hierna: DPIA of *data protection impact assessment*) voor VVA uitgevoerd. In dit document worden de bevindingen gerapporteerd.

De scope van deze DPIA is de Voorziening Vroegtijdig Aanmelden (VVA). Bij de DPIA is uitgegaan van de Wet vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het mbo, het Programma van Eisen en documentatie (incl. verwerkersovereenkomst met bijlagen) VVA en het Programma van Eisen CA. De voorziening Centraal Aanmelden valt niet onder deze DPIA, hier wordt in najaar 2020 een aparte DPIA voor uitgevoerd.

Deze DPIA is in juli 2020 uitgevoerd door Job Vos (Vos Juridisch Advies) met medewerking van Peter Vermeijs (MBO Raad), Martijn Bijleveld (saMBO-ICT) en Ymkje Koster (Kennisset).

B. Beschrijving kenmerken gegevensverwerkingen

Context

De 'Wet vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het mbo' is op 1 augustus 2017 in werking getreden. Dit leidt ertoe dat degenen die zich willen inschrijven bij een mbo, zich vóór 1 april bij de desbetreffende instelling moeten aanmelden. Daarnaast is er een plicht ontstaan voor de onderwijsinstellingen om een beperkte gegevensset over aanmeldingen met elkaar en met gemeenten uit te wisselen.

Het doel van de wet is om de overstap van jongeren naar het mbo goed te laten verlopen en daarbij de positie van de student te versterken. Een subdoel is om een sluitende informatievoorziening te creëren waarmee alle overstappende jongeren in Nederland met behulp van actuele informatie gedurende de overstap op de voet gevolgd en tijdig begeleid kunnen worden, zodat ze aankomen op het mbo. Dit draagt bij aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten (VSV).

Vo-scholen dienen aan te geven welke leerlingen naar verwachting een mbo-opleiding gaan volgen en de mbo-instellingen dienen de status van de aanmelding van deze leerlingen te melden aan de vo-scholen en in een aantal gevallen aan de gemeente, die daarmee in staat wordt gesteld om de wet leerplicht en wetgeving RMC te handhaven.

Om deze uitwisseling van gegevens te ondersteunen, is een informatiesysteem ontwikkeld: de Voorziening Vroegtijdig Aanmelden (VVA). Het mbo maakt gebruik van het koppelpunt mbo dat onderdeel is van de VVA.

Procesbeschrijving van de VVA-keten

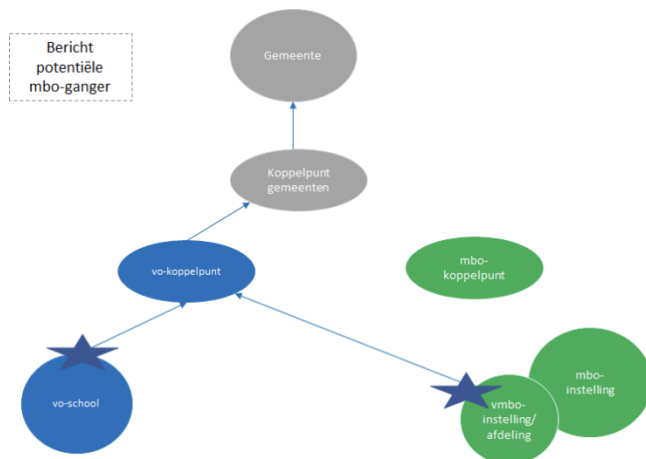
Binnen de Voorziening Vroegtijdig Aanmelden (VVA) worden op hoofdlijnen de volgende gegevens-leverende processen onderscheiden:

1. Opgave potentiële mbo-gangers vanuit de (va)vo-instellingen aan de woongemeenten van de betreffende studenten.
2. Doorgeven van aanmeldstatussen van mbo-gangers door mbo-instellingen naar latende (va)vo-scholen en de woongemeenten.

Ad 1. Opgave potentiële mbo-gangers vanuit de (va)vo-instellingen

Vo-scholen en vavo-instellingen dienen aan te geven welke leerlingen naar verwachting een mbo-opleiding gaan volgen. Vanuit de leerlingenadministratie/studenteninformatiesysteem wordt daarvoor per potentiële mbo-ganger een bericht aangemaakt en verstuurd naar het vo-koppelpunt.

Het vo-koppelpunt stuurt het bericht door naar het koppelpunt gemeenten, van waaruit het bericht wordt gerouteerd naar de woongemeente van de betreffende mbo-ganger. Zie de illustratie hieronder.

Ad 2. Doorgeven van aanmeldstatussen van mbo-gangers door mbo-instellingen

Vanuit het studenteninformatiesysteem van de mbo-instelling wordt van de student die zich aanmeldt een bericht aangemaakt en verstuurd naar het mbo-koppelpunt.

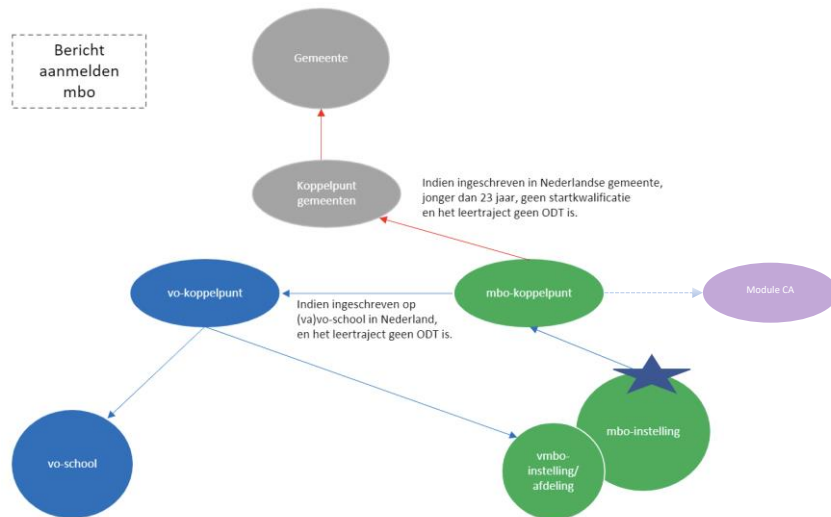
Het mbo-koppelpunt stelt een aanmeldbericht met bovenstaande gegevens op voor:

- de latende (va)vo-school via het vo-koppelpunt indien:
 - er sprake is van een latende (va)vo-school
 - deze in Nederland gevestigd is
- de woongemeente van de leerling, via het koppelpunt gemeenten, indien:
 - de leerling niet beschikt over een startkwalificatie
 - het leertraject geen ODT is
 - de leerling jonger is dan 23 jaar
- de (toekomstige) voorziening Centraal Aanmelden mbo

Het filter dat beoordeelt of, en zo ja voor welk koppelpunt een aanmeldbericht moet worden verzonden is onderdeel van het mbo-koppelpunt. Op die manier hoeft deze logica niet in de afzonderlijke studenteninformatiesystemen van de instellingen worden

ingebouwd; een belangrijk uitgangspunt van het PvE. De berichten die op het mbo-koppelpunt worden samengesteld ten behoeve van het vo-koppelpunt en het koppelpunt gemeenten bevatten uitsluitend die gegevens die noodzakelijk zijn voor het correct functioneren van deze koppelpunten. In de tabel in hoofdstuk 2 wordt aangegeven welke categorieën (persoons)gegevens dat betreft.

Zie voor de gegevensstroom van SIS naar het mbo-koppelpunt de illustratie hieronder.

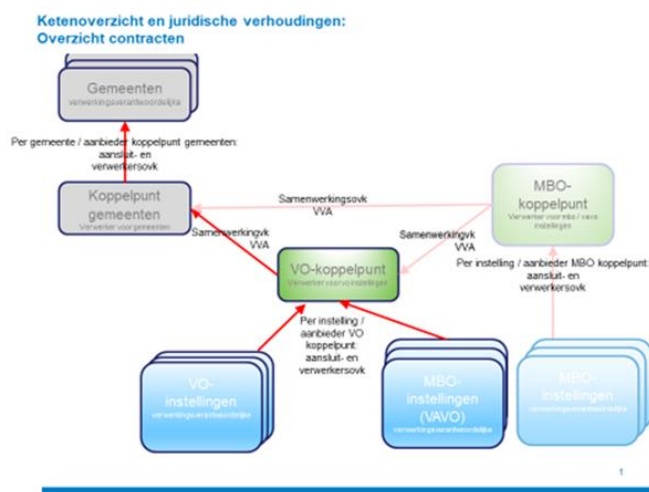

Verantwoordelijkheden koppelpunten

De verantwoordelijkheid voor de drie koppelpunten is belegd bij drie partijen:

- mbo-koppelpunt: Coöperatie mbo voorzieningen (tot 01-12-2020: saMBO-ICT)
- vo-koppelpunt: Kennisnet
- koppelpunt gemeenten: Inlichtingenbureau Gemeenten

De verantwoordelijkheid voor de scholen ten aanzien van de gegevenslevering houdt op bij het betreffende koppelpunt (dat verwerker is voor de scholen), voor de mbo-scholen is dat het mbo-koppelpunt en voor de (va)vo-scholen het vo-koppelpunt. In het schema hieronder zijn de juridische verhoudingen nader uitgewerkt.

Scope DPIA

In de bovenstaande beschrijving is het proces van VVA in de gehele keten geschetst, belangrijk voor de achtergronden en het kunnen beoordelen van doel en grondslagen van de gegevensverwerking. Het is belangrijk om hier te benadrukken dat deze DPIA uitsluitend betrekking heeft op het mbo-koppelpunt. In de hoofdstukken hierna wordt de gegevensstroom naar het koppelpunt mbo en de werking ervan meer in detail onderzocht.

C. Vragen en antwoorden model DPIA Rijksoverheid

Voor deze DPIA is gebruikt gemaakt van het model gegevensbeschermingseffectbeoordeling Rijksdienst (PIA).

1. Procesbeschrijving

Het proces waar deze DPIA op ziet betreft de gegevenslevering van de mbo-scholen naar het mbo-koppelpunt en de aansluitende verwerking van deze gegevens die daarbinnen plaatsvindt. Op hoofdlijnen gaat het om twee processtappen:

1. Vanuit het SIS van de mbo-instelling wordt bij aanmelding en elke in de wet genoemde statuswijziging een bericht opgesteld en verstuurd naar het mbo-koppelpunt. Dit is functionaliteit die in de SIS is ingebouwd.
2. Het mbo-koppelpunt stelt een aanmeldbericht met bovenstaande gegevens op voor:
 - a. de latende (va)vo-school via het vo-koppelpunt indien:
 - i. er sprake is van een latende (va)vo-school
 - ii. deze in Nederland gevestigd is
 - b. de woongemeente van de leerling, via het koppelpunt gemeenten, indien:
 - i. de leerling niet beschikt over een startkwalificatie
 - ii. het leertraject geen ODT is
 - iii. de leerling jonger is dan 23 jaar
 - c. de (toekomstige) voorziening Centraal Aanmelden mbo

Het proces (en de verantwoordelijkheid) van de mbo-instelling houdt op zodra het bericht succesvol is afgeleverd bij de geadresseerde koppelpunten.

2. Persoonsgegevens

Vanuit het SIS van de mbo-instelling worden de volgende gegevens verstuurd naar het mbo-koppelpunt. In het onderstaande overzicht is schematisch weergegeven welke uit de SIS ontvangen persoonsgegevens naar welk koppelpunt worden doorgestuurd.

Type persoonsgegevens aanmeldbericht	Inhoud bericht aan		
	Koppelpunt vo ¹	Koppelpunt gemeente ¹	Centraal aanmelden
Aanmelding ID	x	x	x
CAKetenID			x
Persoonsgebonden nummer ²	x	x	x
Geslachtsnaam ³	x ³	x ³	x ³
Voorletters ³	x ³	x ³	x ³
Geboortedatum	x	x	x
Geslacht ³	x ³	x ³	x ³

Postcode	x	x	x
Huisnummer	x	x	x
BRIN latende school*	x	x	
Onderwijsaanbieder ID uit RIO van latende school*	x	x	
BRIN ontvangende mbo-instelling	x	x	x
Onderwijsaanbieder ID uit RIO van ontvangende mbo-instelling	x	x	x
Status van de aanmelding (AO/OA/LNI/AI/LI)	x	x	x
Code vooropleiding			x
Startkwalificatie (J/N/O)			x
Crebo			x
Leertraject (BOL/BBL/OVO/EX/ODT)			x

1: art. 8.0.3 lid 3 en 4 WEB

2: wettelijk identificatienummer

3: uitsluitend indien geen PGN kan worden aangeleverd

3. Gegevensverwerkingen

De gegevensverwerking ziet op het uitwisselen van de (persoons)gegevens vanuit het SIS, zoals hiervoor omschreven onder 2 (persoonsgegevens), van de mbo-instelling met het mbo-koppelpunt en de aansluitende verwerking van die gegevens binnen het mbo-koppelpunt. De filterfunctie in het mbo-koppelpunt zorgt ervoor dat de juiste set gegevens - indien van toepassing - wordt verstuurd naar de juiste ontvanger: het vo-koppelpunt (de vo-instelling), het koppelpunt gemeenten (de woongemeente) en de module CA.

4. Verwerkingsdoeleinden

Het doel van de verwerking is het uitwisselen van informatie om te komen tot vermindering van de uitval en het bevorderen van een goede doorstroom bij de overstap van onderwijsdeelnemers van het voortgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs en het versterken van de positie van de onderwijsdeelnemer (Wet van 5 oktober 2016, houdende wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs en enkele andere wetten ter invoering van een vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het beroepsonderwijs). Tevens wordt hiermee door onderwijsinstellingen voldaan aan hun wettelijke verplichtingen.

Dit wordt geregeld in de artikelen 27d Wet op het voortgezet onderwijs, artikel 8.0.1 Wet educatie en beroepsonderwijs en artikel 42b Wet op de Expertisecentra.

5. Betrokken partijen

Verwerkingsverantwoordelijke

- de mbo-instelling

Verwerker

- leverancier SIS
- mbo-koppelpunt: saMBO-ICT/ Coöperatie mbo voorzieningen

Subverwerker

- leverancier mbo-koppelpunt (Topicus)

De wettelijke verplichting om de statuswijziging van de aanmelding en inschrijving van de (aspirant-)student door te geven aan de (va)vo-school en/of gemeente, rust op de onderwijsinstelling als verwerkingsverantwoordelijke. Ter uitvoering van deze wettelijke

taak maakt de onderwijsinstelling hierbij gebruik van het mbo-koppelpunt dat het aanmeldbericht voor de mbo-instelling doorzet naar de (va)vo-school of gemeente. Het mbo-koppelpunt wordt aangeboden door saMBO-ICT (vanaf 1-12-2020: Coöperatie mbo voorzieningen) en deze partij is dus leverancier/verwerker voor de onderwijsinstelling en verwerkt namens de onderwijsinstelling de hiervoor onder 2 genoemde persoonsgegevens. De onderwijsinstelling bepaalt het doel en middelen van de gegevensverwerkingen (art. 28 AVG) en moet ingevolge art. 28 lid 3 en 9 AVG een verwerkersovereenkomst afsluiten met saMBO-ICT. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de (getoetste) model verwerkersovereenkomst (behorend bij het privacyconvenant), welk model standaard wordt toegepast in het po, vo en mbo.

6. Belangen bij de gegevensverwerkingen

De verwerkingsverantwoordelijke heeft de volgende belangen bij de voorgenomen gegevensverwerkingen.

1. Het kunnen voldoen aan de wet en het kunnen uitvoeren van de wettelijke taken (uitwisselen informatie tussen onderwijsinstellingen en gemeenten).
2. De overstap van jongeren naar het mbo goed te laten verlopen.
3. Het terugdringen van schooluitval door het tijdig in beeld krijgen van onderwijsdeelnemers die zich niet of niet-tijdig hebben aangemeld bij een mbo-vervolgopleiding.

7. Verwerkingslocaties

Onderwijsinstellingen: Nederland

Verwerkers: saMBO-ICT / Coöperatie mbo voorzieningen (Nederland), SIS* (EER)

Subverwerker: Topicus (EER)

** De onderwijsinstellingen dienen zelf te controleren of hun SIS-leverancier binnen de Europese Economische Ruimte de gegevens verwerkt.*

8. Technieken en methoden van de gegevensverwerkingen

De uitwisseling van gegevens geschiedt op basis van webservices, waarbij op berichtniveau wordt uitgewisseld. De (soap*) berichten bevatten de adressering van afzender en beoogd ontvanger volgens Edukoppeling. Edukoppeling is onderdeel van Edustandaard. Gebruikmaken van deze standaarden draagt in het algemeen bij aan de betrouwbaarheid en onderhoudbaarheid van de keten. Voor de beveiliging wordt op transportniveau gebruikgemaakt van TLS en op berichtniveau wordt WS Security toegepast, conform Edukoppeling (Digikoppeling). Op die manier wordt end-to-end beveiliging gerealiseerd wat bijdraagt aan een veilige gegevensuitwisseling.

De passende en technische en organisatorische maatregelen (art. 28 lid 1 AVG) zijn verder beschreven in bijlage 2 van de verwerkersovereenkomst. Deze maatregelen zijn gebaseerd op de BIV-classificatie behorend bij het in de onderwijssector gehanteerde standaard voor informatiebeveiliging (Certificeringsschema). Jaarlijks vindt er een risicoworkshop plaats met als doel om de grootste risico's op het gebied van informatiebeveiliging en privacy voor het mbo-koppelpunt te identificeren en mitigeren waarmee de maatregelen 'passend' blijven.

* SOAP-protocol: [https://nl.wikipedia.org/wiki/SOAP_\(protocol\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/SOAP_(protocol))

9. Juridisch en beleidsmatig kader

Op de voorgenomen gegevensverwerkingen is, naast de AVG en UAVG, de hieronder genoemde wet- en regelgeving van toepassing:

- Art 8.0.1 Wet educatie en beroepsonderwijs
- Art 8.0.3 lid 2 Wet educatie en beroepsonderwijs
- Art 8.0.3 lid 3 Wet educatie en beroepsonderwijs
- Art 27d Wet op het voortgezet onderwijs

10. Bewaartermijnen

Het mbo-koppelpunt zorgt via de filterfunctie voor de juiste routing van de berichten waarbij de inhoud van het bericht wordt aangepast aan het beoogde doel van het ontvangende systeem. Deze bewerkingen gebeuren real-time (direct na ontvangst). Het ontvangen bericht wordt na verwerking door het filter verwijderd.

Het kan echter voorkomen dat een bericht niet, of niet onmiddellijk kan worden afgeleverd, bijvoorbeeld vanwege een technische storing of een adresseringsfout.

Een bericht dat door een technische storing niet kan worden afgeleverd, wordt na minimaal 8 uur en maximaal twee werkdagen verwijderd uit het koppelpunt mbo.

Bij een adresseringsfout krijgt de afzender bericht en wordt het aanmeldbericht direct verwijderd.

Voor zover gegevens worden gelogd, betreft dit meta-data (er worden dus geen persoonsgegevens opgeslagen in log-files).

Er blijven geen gegevens bewaard in het mbo-koppelpunt.

D. Beoordeling rechtmatigheid gegevensverwerkingen

11. Rechtsgrond / grondslag

De berichtuitwisseling met het vo-koppelpunt en het koppelpunt gemeenten vindt plaats op basis van een wettelijke verplichting (Wet invoering van een vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het beroepsonderwijs). Het filter van het koppelpunt bepaalt of en welk bericht wordt doorgezonden. De gegevens uit het SIS worden mede ten behoeve van dit filter uitgewisseld met het koppelpunt. Door het filter wordt privacy by design geïmplementeerd, doordat wordt gecontroleerd of het uitwisselen van het bericht voldoet aan de wettelijke eisen (dataminimalisatie). Een bericht wordt slechts verzonden als het aan de in de wet genoemde criteria voldoet en de ontvangen en verzonden berichten worden standaard verwijderd, wat voldoet aan het beginsel van privacy-by-default.

De uitwisseling tussen het SIS van de mbo-instelling met het mbo-koppelpunt, vindt hiernaast plaats op grond van de overeenkomst voor Centraal Aanmelden. Het inrichten van Centraal Aanmelden in de mbo-sector, betreft de keuze van de leden van de MBO Raad om deze voorziening in het mbo centraal in te richten. Daarmee wordt tevens invulling gegeven aan een taak van algemeen/publiek belang. Alle bestuurders van de mbo-instellingen hebben ingestemd met het inrichten van deze centrale voorziening, die door saMBO-ICT en aansluitend de Coöperatie wordt aangeboden. Bij deze besluitvorming is de keuze gemaakt dat een bericht van aanmelding van een nieuwe dan wel toekomstig mbo-ganger, bij iedere in de wet genoemde statuswijziging wordt doorgegeven aan het koppelpunt mbo (dat op basis van het filter bepaalt of het bericht naar de koppelpunten vo/gemeente en de voorziening CA moet gaan). De keuze voor een voorziening Centraal Aanmelden is mede ingegeven door de wens om de keuzevrijheid van de studenten te vergroten, het aanmeldproces eenduidig te maken en daarmee te vereenvoudigen en de student te ondersteunen in zijn (studie)keuzeprocess, waarbij kan worden ingegaan op diens eventuele meervoudige aanmeldingen. Hierdoor wordt op verantwoorde wijze invulling gegeven aan het plaatsingsrecht van de onderwijsdeelnemer.

Voor deze DPIA wordt er van uitgegaan dat het gebruik van VVA en CA met elkaar zijn verbonden. De samenhang tussen VVA en CA wordt uitgewerkt in de DPIA CA die later in 2020 wordt gepubliceerd.

12. Bijzondere persoonsgegevens

Bij verwerking wordt gebruikgemaakt van een wettelijk identificatienummer (PGN); het gebruik hiervan is voorgeschreven in de Wet vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het mbo.

13. Doelbinding

In de wet is het doel voor de verwerkingen opgenomen, daarmee is de doelbinding een wettelijk gegeven: “uitsluitend gebruikt ten behoeve van het voorkomen van voortijdig schoolverlaten” (art. 8.0.3 lid 6 WEB).

De hiervoor omschreven persoonsgegevens worden verwerkt in dit wettelijke kader: voorkomen voortijdig schoolverlaten en op verantwoorde wijze invulling geven aan plaatsingsrecht in het mbo.

14. Noodzaak en evenredigheid

Bij de noodzaak en evenredigheid geldt dat de wetgever een afweging heeft gemaakt over de door de onderwijsinstellingen en gemeenten uit te wisselen informatie. Daar zit geen keuzevrijheid voor onderwijsinstellingen, er wordt niet meer uitgewisseld dan in de wet is gesteld. De afwegingsvrijheid voor onderwijsinstelling betreft de vraag of de statuswijziging voldoet aan de wettelijke criteria en daarmee doorgegeven moet worden aan de (va)vo-school en/of gemeente.

Proportionaliteit

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) was betrokken bij de totstandkoming van WEB, art. 8.0.3, lid 4. De AP heeft in december 2017 geen bezwaar gemaakt tegen de gegevenslevering van alle aanmeldingen en statuswijzigingen aan de gemeente in het kader

van haar bevoegdheid om vroegtijdig schoolverlaten (VSV) te voorkomen of de kwalificatieplicht te borgen. Uit de door ons geraadpleegde stukken blijkt niet dat de AP zorgen heeft geuit over de proportionaliteit van deze gegevenslevering. Het PvE voldoet aan de Wet op het voortgezet onderwijs, art. 27d, lid 1, en WEB, art 8.0.3, lid 4, met betrekking tot proportionaliteit.

De mbo-instellingen dienen de studenten bij het aanmelden adequaat informeren dat de aanmelding wordt gemeld aan de gemeente, conform AVG, art. 13 'te verstrekken informatie wanneer persoonsgegevens bij de betrokkene worden verzameld'. Dit kan bijvoorbeeld via het aanmeldformulier.

Subsidiariteit

Deze oplossing is de minst invasieve methode omdat de betrokkene zich aanmeldt bij de instelling van zijn keuze en deze door de student verstrekte gegevens worden vervolgens gebruikt.

15. Rechten van de betrokkenen

Voor de uitwisseling van gegevens met het mbo-koppelpunt is onderwijsinstelling verwerkingsverantwoordelijke. De onderwijsdeelnemers kunnen jegens haar 'rechten van betrokkenen' uitoefenen. Omdat het mbo-koppelpunt en het SIS een verwerker zijn van de onderwijsinstellingen, kan de mbo-instelling alle rechten van de betrokkenen garanderen (mits de instelling de uitoefening van deze rechten zelf intern goed heeft georganiseerd). Uit het PvE VVA zijn geen belemmeringen daarvoor gebleken.

Leerlingen die zich aanmelden worden door de mbo-instelling (via het aanmeldformulier) geïnformeerd over de uitwisseling van de status van de aanmelding en de levering van persoonsgegevens. Het informeren van de betrokkenen is noodzakelijk op grond van artikel 13 AVG (te verstrekken informatie wanneer persoons- gegevens bij de betrokkene worden verzameld).

Het advies is dus dat onderwijsinstellingen hun (toekomstige) studenten verder over VVA informeren. De onderwijsinstellingen voegen daarnaast de voorziening VVA toe aan hun privacyreglement dan wel privacystatement.

De onderwijsinstelling heeft verwerkersovereenkomsten met de leverancier van het SIS en het mbo-koppelpunt. Iedere individuele onderwijsinstelling zal op basis van deze verwerking het verwerkingenregister (moeten) aanpassen.

E. Beschrijving en beoordeling risico's en maatregelen

De VVA ondersteunt de uitwisseling van gegevens tussen mbo-instellingen, (va)vo-scholen en gemeenten waartoe de Wet vroegtijdig aanmelden deze partijen verplicht. Er kunnen zich tal van gebeurtenissen voordoen waardoor het gegevensverkeer niet correct verloopt. In de risicoanalyse worden dergelijke gebeurtenissen geïnventariseerd, wordt de kans dat een gebeurtenis zich voordoet ingeschat en wordt ingeschat welke gevolgen zo'n gebeurtenis heeft voor de betrokkene.

We richten ons bij deze risicoanalyse op het proces tussen de mbo-instellingen en het koppelpunt mbo (de scope van deze DPIA).

Bij berichtenverkeer 'dat niet correct verloopt' maken we onderscheid tussen de volgende situaties:

1. Berichten worden ten onrechte niet of te laat verzonden.
2. Berichten worden op het verkeerde adres bezorgd
3. Gegevens worden ten onrechte openbaar gemaakt.

Ad 1: Berichten worden ten onrechte niet of te laat verzonden

Opmerking: Door het tijdkritische karakter van de begeleiding tijdens het overstappen kunnen de gevolgen van te laat verzenden vergelijkbaar zijn met niet verzenden.

a. Programmatuur werkt niet goed

De kans dat de programmatuur op de koppelpunten niet goed werkt is relatief laag. Het betreft organisaties die digitale dienstverlening als kerntaak hebben en die het ontwerp als mede-opstellers zeer goed kennen. Tevens is een SLA afgesproken tussen saMBO-ICT/ de coöperatie voorziening mbo U.A. en Topicus.

b. Foutsituaties niet opgelost

De kans dat de programmatuur bij de partijen in de domeinen niet goed werkt is iets groter. De dienstverlening wordt geleverd door leveranciers van administratieve systemen. Binnen het VVA project is/wordt met de SIS-leveranciers gesproken en er is afstemming tussen betrokken partijen over de functionele eisen voor VVA. Er is geen dwingende sturing op de leveranciers mogelijk, anders dan via afspraken (overeenkomsten) tussen onderwijsinstellingen en hun eigen SIS-leverancier.

In het PvE is de regel dat een partij die een foutsituatie veroorzaakt daar bericht van krijgt en dan gehouden is om die zelf op te lossen. Wanneer dat niet gebeurt, wordt een bericht ten onrechte niet verzonden. Scholen dienen zich bewust te zijn dat de formatie op de studentenadministraties voldoende is om het systeem te kunnen ondersteunen.

c. Statuswijzigingen niet (tijdig) aangemaakt

Met name in de maand voor de vakantie dienen statuswijzigingen zeer snel bij de gemeenten en VO- scholen bekend te zijn. Studentadministraties (scholen) moeten ervan bewust zijn dat de gegevens van de aanmeldingen/ studenten nu verderop in de keten worden gebruikt en dus juist en up to date moeten zijn.

d. Partijen komen afspraken niet na

VNG, PO/VO raad en MBO Raad hebben een samenwerkingsovereenkomst getekend en hebben zich als stakeholders van het onderwijsveld verenigd om het geheel van ketenvoorzieningen in te richten (de ICT-voorziening VVA) welke onderwijsinstellingen in staat stelt om aan de op hen op grond van de Wet 'Vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het mbo' rustende verplichtingen te voldoen. Daartoe hebben de drie overeenkomstpartijen elk een koppelpunt laten inrichten als onderdeel van de

gezamenlijke ICT-voorziening. De overeenkomstpartijen willen zich voor langere tijd committeren aan een gezamenlijk doel, waarbij commerciële bedoelingen zijn uitgesloten. Het is om die reden dat deze partijen een samenwerkingsovereenkomst hebben afgesloten, waarin de samenwerking wordt gewaarborgd en waarin schriftelijk afspraken zijn vastgelegd omtrent de werking van de keten en de samenwerking in de keten. Voor ieder koppelpunt zijn/worden afspraken gemaakt met de betrokken SIS/LAS-leveranciers voordat zij kunnen aansluiten cq. koppelen met het betreffende koppelpunt.

Ad 2. Berichten worden op het verkeerde adres bezorgd.

a. Gegevens student in SIS niet up to date

Dit risico wordt als zeer klein ingeschat aangezien de scholen afhankelijk zijn van de juiste informatie in hun SIS. Dit risico ligt dan ook bij de school die de info in hun SIS up to date moet houden. Daarnaast vindt toetsing van de gegevens in de SIS plaats tegen informatie beschikbaar bij en via DUO.

b. Programmatuur werkt niet goed

Ook dit risico wordt als klein ervaren. Het PvE noemt een aantal services die bedoeld zijn om tot juiste adressering van berichten te komen. Daar is juiste adressering van afhankelijk.

Tevens is een SLA met Topicus om de juiste werking te kunnen blijven garanderen. Een DAP (dossier afspraken en procedures) tussen Topicus, Kennisnet en Inlichtingenbureau wordt op dit moment gemaakt. Scholen zijn zelf verantwoordelijk dat hun eigen SIS goed functioneert en up-to-date is.

Ad 3. Gegevens worden onbedoeld openbaar gemaakt.

a. Autorisaties in administratieve systemen niet goed ingeregeld

Dit is een klein risico aangezien dit standaard geregeld moet zijn bij scholen en bij (sub)verwerker. Met (sub)verwerker is de verplichting afgesproken de noodzakelijke geheimhoudingsovereenkomsten af te sluiten met personeel.

b. Onvoldoende beveiligingsniveau niet of verkeerd ingeschat, wat leidt tot datalekken.

Zeer klein risico bij het koppelpunt aangezien de aanmeldberichten encrypted zijn. Het beveiligingsniveau is gebaseerd op de BIV-classificatie van het Certificeringsschema en jaarlijks vindt een nieuwe risicobeoordeling en evt. -mitigatie plaats.

c. Filterfunctie op koppelpunt werkt niet goed

Bij verkeerde filtering blijft het aanmeldbericht binnen het hele systeem/ binnen de keten. Topicus werkt conform de ISO 27001 normering. Het risico wordt dientengevolge als klein ingeschat. De scholen wordt aangeraden deze verwerking en bijbehorende auditering op te nemen in de audit-activiteiten die in de sector worden opgepakt.

d. Mogelijke inbreuk op persoonlijke levenssfeer betrokkene

Voor het aanmeldbericht vanuit mbo-instellingen richting het koppelpunt mbo is het risico klein.

Voor het traject vanuit het koppelpunt mbo richting koppelpunt gemeenten willen wij, hoewel dit buiten de scope van deze DPIA valt, nog wel melden dat wij van mening zijn dat de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene minimaal is, aangezien de al voor de gemeente beschikbare persoonsgegevens alleen worden verrijkt met gegevens over de status als potentiële 'mbo-ganger' en de aanmelding bij een mbo-instelling, conform WEB, art 8.0.3 lid 4. Deze aanvullende persoonsgegevens kunnen niet worden misbruikt voor identiteitsfraude of voor enige andere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. Hiernaast biedt de wetgeving een wettelijke doelbinding voor onderwijsinstellingen en gemeenten.

Tevens constateren wij dat het melden van de inschrijvingen, aanmeldingen en statuswijzigingen aan de gemeente bekend kunnen zijn bij de studenten en hun ouders. Om te voldoen aan de aspecten 'kenbaarheid' en 'voorzienbaarheid' adviseren wij de mbo-instellingen de studenten bij het aanmelden adequaat te informeren, bijvoorbeeld via het aanmeldformulier, conform AVG, art. 13 'Te verstrekken informatie wanneer persoonsgegevens bij de betrokkene worden verzameld'. Dit kan bijvoorbeeld via het aanmeldformulier.